

Storfors kommuns yttrande avseende Remiss Trafikverkets Förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen 2022-2033

Storfors kommun har mottagit remiss för nationell plan för transportinfrastrukturen 2022-2033. Den statliga planeringsramen för åtgärder i transportinfrastrukturen uppgår till 799 miljarder kronor för perioden 2022–2033 och anges i 2021 års prisnivå.

Utgångspunkterna för Trafikverkets prioriteringar är de transportpolitiska målen, regeringens proposition Framtidens infrastruktur – hållbara investeringar i hela Sverige (prop. 2020/21:151) och riksdagens beslut med anledning av densamma (bet. 2020/21:TU16, rskr. 2020/21:409) samt regeringens direktiv.

Den nationella planen för transportinfrastruktur beskriver hur den statliga infrastrukturen ska underhållas och utvecklas. Planen omfattar i huvudsak:

- drift och underhåll av statliga vägar och järnvägar
- investeringar i statliga vägar, järnvägar, farleder och slussar
- åtgärder för att minska infrastrukturens miljöpåverkan
- stöd till kommuner för att främja hållbara stadsmiljöer (stadsmiljöavtal)
- medel till forskning och innovation.

Storfors kommuns synpunkter

Storfors kommun anser att remissen är välarbetad och tydlig i sin utformning, de synpunkter som Storfors kommun framför är delvis på de övergripande förutsättningarna för förslaget och delvis på de avvägningar som gjorts inom ramen för förslaget.

Ökade kostnader bör utredas

Det framgår i planen att kostnaderna för investeringarna i gällande plan har ökat sedan planens fastställelse, trots detta väljer regeringen att den gällande planen ska fullföljas. Då kostnader för att genomföra projekt ökar innebär detta mindre infrastruktur för skattepengarna. I remissförslaget framgår inte något resonemang för varför en förändrad kostnadsbild inte ger upphov till omprioritering av de projekt som ryms inom gällande plan. Storfors kommun anser att de ökade kostnaderna för att bygga och förvalta infrastruktur bör utredas. Vad beror ökningarna på och vad är konsekvenserna av dem? Vi vet redan nu att konsekvensen på kort sikt är mindre infrastruktur för pengarna.

Begränsat utrymme för nya investeringar hindrar utveckling

Det framgår i planförslaget att de ökade kostnaderna har föranlett en förflyttning av projekt och åtgärder från gällande plan framåt i tiden, en nödvändig åtgärd för att hantera den ekonomiska situationen. Det framgår även att man i tidigare planer lagt in projekt som sträcker sig utanför planperioden. Detta innebär att gällande planer tar resurser i anspråk, som skulle använts för att utveckla infrastrukturen, från den nya planperioden. Detta leder till minskad utveckling av infrastrukturen och minskar de reella möjligheterna att nya viktiga projekt tar plats i planen. För Storfors del är ett sådant större projekt åtgärder inom ramen för Oslo-sthlm 2:55.

Kostnadsramen för den nationella planen riskerar även att svälla om Trafikverket återupprepar flyttar fram projekt inom vilka betydande kostnadsökningar skett, då ramen konstant behöver utökas för att skapa utrymme för nya projekt. Storfors kommun ser det som mycket viktigt att en ny planperiod för den nationella planen innebär nya möjligheter för finansiering av projekt av regional, nationell och internationell betydelse.

I Värmlands län har kostnader för att genomföra befintligt länsplan ökat mer än anslagna medel, vilket innebär att förutsättningarna för att utveckla den regionala infrastrukturen, som är grundläggande för regional utveckling, har minskat betydligt. Under perioden 2022-2025 beräknas 428 miljoner kronor överförbrukas, någon som kompenseras av planperiodens senare skede 2026 – 2033.

Värmlandsperspektivet

Storfors kommun vill även belysa det samförstånd som råder över länets prioriteringar. I dialogerna med infrastrukturdepartementet och Trafikverket har Region Värmland varit tydlig med fem prioriteringar som är väl förankrade med länets näringsliv, kommuner och andra organisationer. Prioriteringarna utgår från länets mest nödvändiga behov och sammanfattas i nedan punkter:

- Fokus på drift och underhåll och att vårda befintlig infrastruktur
- Ett dubbelspår på Värmlandsbanan mellan Kil, Karlstad och Kristinehamn i stråket Oslo-Stockholm för att minska kapacitetsbristerna på Sveriges mest belastade enkelspår. Åtgärden är tillsammans med åtgärder på Mäljarbanan ett första steg i utvecklingen av stråket Oslo-Stockholm, till nytta för regional utveckling, klimat och förbättrad tillgänglighet.
- E18 Valnäs-Töcksfors, mötesseparering för ökad trafiksäkerhet och tillgänglighet i stråket Oslo-Stockholm. Det är en av Värmlands mest olycksdrabbade vägar.
- Slussar mellan Vänern och Göta älv för fortsatt och utvecklad sjöfart till gagn för miljö och näringsliv.
- E45 och Norge/Vänerbanan för ökad trafiksäkerhet och tillgänglighet i stråket Värmland-Västra Götaland

Storfors kommun vill även lyfta värdet av en upprustning av Inlandsbanan. Tågtrafiken utgör en viktig del för att nå klimatmålen och då den stora begränsningen för en utökning av tågtrafik idag är kapaciteten på järnvägen är betydelsen av den strategiskt placerade och sammanhållna bansträckning som Inlandsbanan utgör av mycket värdefull.

Inlandsbanan skulle också utgöra en redundans om något skulle inträffa på Stambanan, Malmbanan eller Botniabanan. För Värmlands del skulle Inlandsbanan utgöra ett bra komplement i infrastrukturen avseende exempelvis godstransport till och från Vänerhamn.